

عنوان مقاله:

ارزیابی اقلیمی حوضه های آبریز زربنه رود و سیمینه رود با رویکرد توسعه پایدار

محل انتشار:

ششمین همایش بین المللی مهندسی کشاورزی و محیط زیست با رویکرد توسعه پایدار (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 7

نویسندگان:

امیر نرجو - استادیار پژوهشی بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان غربی، ارومیه

مجید منتصری - استاد گروه مهندسی آب، دانشکده کشاورزی، دانشگاه ارومیه

مهدی اکبری - دانشیار پژوهشی، موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران

جواد بهمنش - استاد گروه مهندسی آب، دانشکده کشاورزی، دانشگاه ارومیه

خلاصه مقاله:

توسعه پایدار در موضوع کشاورزی و محیط زیست، بدون توجه به نوسانات اقلیمی و میزان آسیب پذیری حوزه ها، متأثر از خشکسالی های اقلیمی با هدف برنامه ریزی و سیاست گذاری برای بهره برداری از منابع آب قابل دستیابی نیست. دو رودخانه زربنه رود و سیمینه رود از مهمترین زیر حوضه های دریاچه ارومیه بوده و بیش از نیمی از ورودی آب دریاچه را تامین می نمایند. در این میان شناخت ابعاد مختلف پدیده خشکسالی و خصوصیات آماری آن مهم بوده و اولین قدم در بررسی و مدیریت منابع آب حوضه و درک بهتر دلایل خشکی دریاچه ارومیه به شمار می آید. در این تحقیق وضعیت خشکسالی در دو حوضه زربنه رود و سیمینه رود توسط شاخص بارش استاندارد شده، SPI با استفاده از داده های بارش ماهانه در دوره آماری ۱۳۵۰-۹۳ در مقیاس زمانی سالانه و ماهانه (۱ تا ۴۸ ماهه) مورد بررسی قرار گرفت. دوره های ترسالی و خشکسالی و همچنین مقادیر شاخص SPI در مقیاس های مختلف زمانی و بصورت منطقه ای استخراج گردید. در نهایت نقشه پهنه بندی شاخص بارش استاندارد شده برای سال های واقع شده در دوره های مهم ترسالی و خشکسالی با استفاده از روش های زمین آماری تهیه و مورد بررسی قرار گرفت. بررسی شاخص خشکسالی در طول چهار دهه گذشته، نشان داد بطور کلی زیرحوضه های جنوبی دریاچه ارومیه پس از تجربه دو دوره ترسالی و یک دوره خشکسالی، در ۷۰٪ سال ها در شرایط نرمال به سر برده است و حاکمیت شرایط خشکسالی فقط ۱۶٪ بوده است بررسی تراز دریاچه نشان داد پس از وقوع خشکسالی متوالی در دوره ۸۰-۱۳۷۷ علیرغم حاکمیت شرایط نرمال تا سال ۱۳۹۳، روند کاهشی تراز دریاچه ارومیه ادامه یافته است که نشان می دهد علاوه بر تاثیر شرایط اقلیمی و کاهش بارش ها، عوامل دیگری نظیر بهره برداری نامناسب و برداشت بیش از حد از منابع آبی در سال های اخیر عامل اصلی تشدید بحران در حوضه دریاچه ارومیه بوده است. همچنین تاثیر پذیری حوضه سیمینه رود از پدیده خشکسالی بیشتر از حوضه زربنه رود بود. لذا در برنامه ریزی و سیاست گذاری در بهره برداری از منابع آب با رویکرد توسعه پایدار بایستی به آسیب پذیرتر بودن حوضه سیمینه رود از وقایع خشکسالی توجه نمود.

کلمات کلیدی:

شاخص SPI، دریاچه ارومیه، زربنه رود، سیمینه رود

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1231630>

